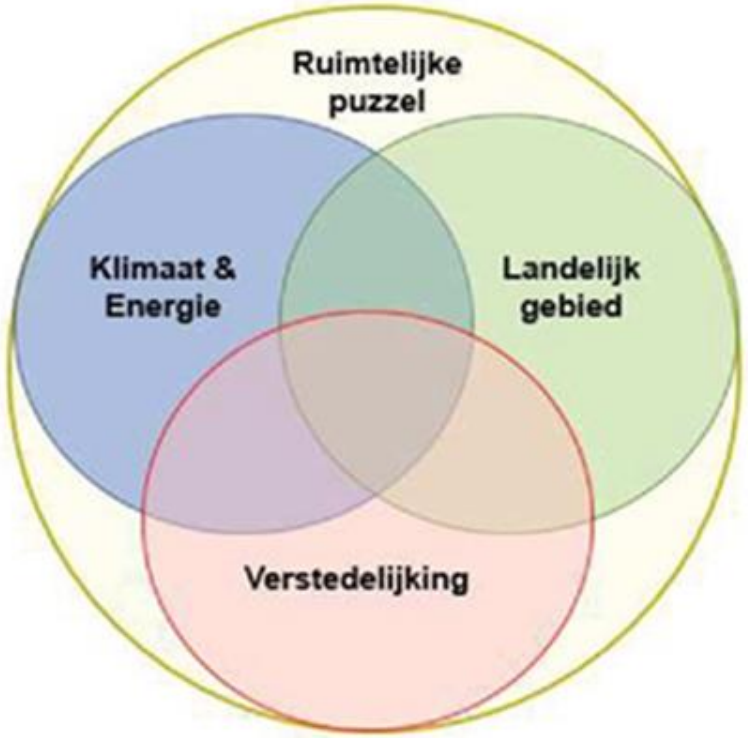

Ruimtelijke Puzzel: Samenhang regionale beleidsontwikkeling in het fysieke domein

Achtergrondsheets
Thematische raadsbijeenkomst 24 oktober 2023

Proces

Rijk dwingt tot keuzes ihkv Nota Ruimte

Traject Nationale OmgevingsVisie (NOVI) moet leiden tot Nota Ruimte

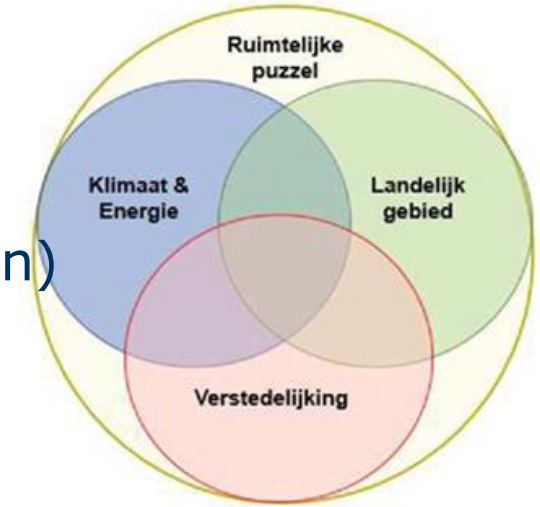

Rijk wil komen tot bindende afspraken met provincies en regios die

- Recht doen aan volgende generaties (geen uitstel moeilijke besluiten)
- Recht doen aan schaarste (meervoudig ruimtegebruik)
- Recht doen aan eigenheid van regio's (gebiedskenmerken centraal)

Contouren nieuw op te stellen Nota Ruimte (contourennotitie, okt '23)

- naar een evenwicht tussen landbouw en natuur in heel Nederland: voor een toekomstbestendige landbouw en herstel van de biodiversiteit.
- naar een klimaatneutrale en circulaire samenleving: voor schonere energie, duurzamere vervoersstromen en het samenbrengen van vraag en aanbod.
- naar sterke regio's, steden en dorpen in heel Nederland: toekomstperspectief voor alle gebieden.

Ruimtelijke puzzels: provincies EN regio's

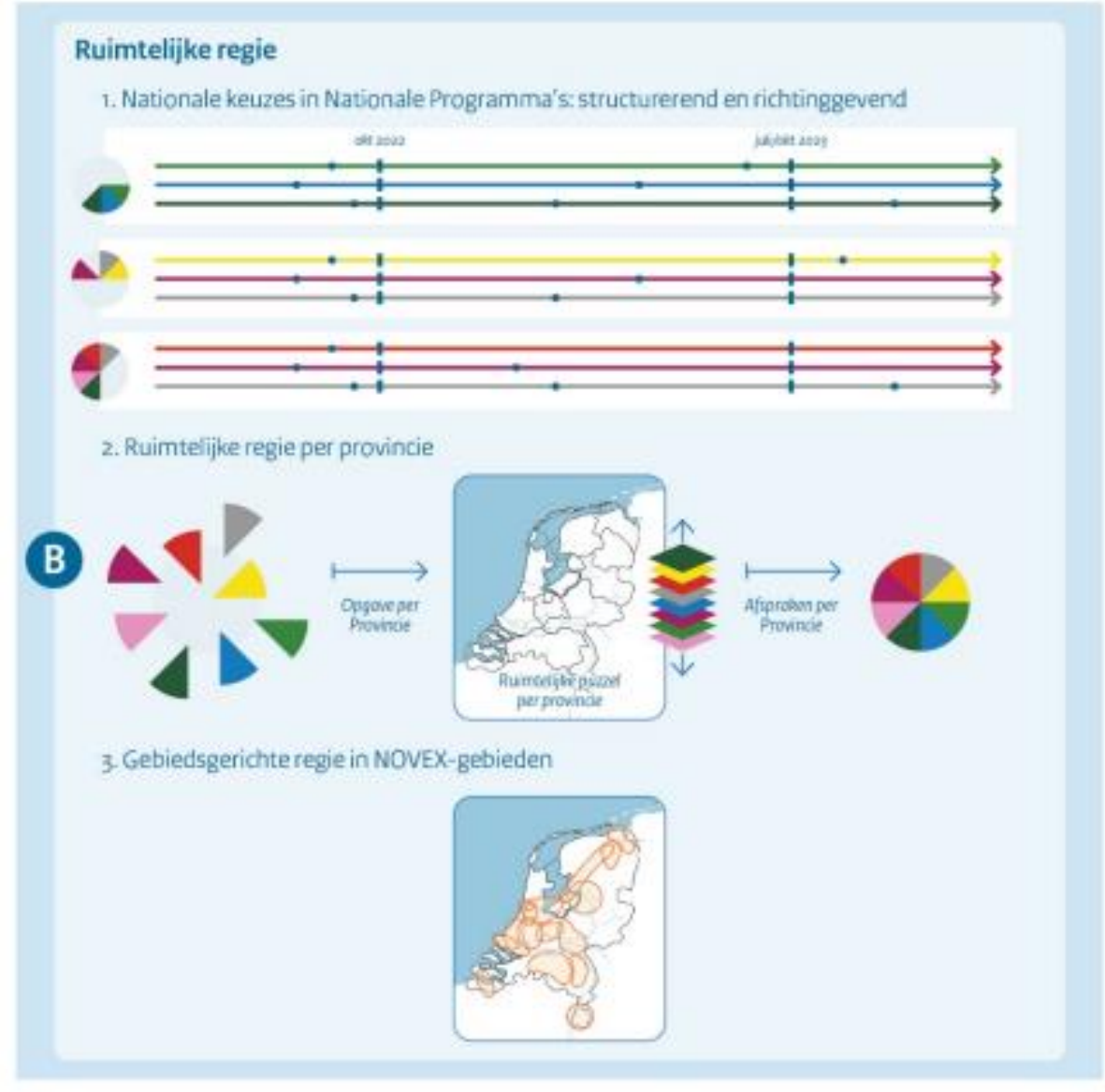

Naast generiek beleid ook specifiek beleid:

- Per provincie
- Gebiedsgericht (16 NOVEXregio's met specifieke uitdagingen) – kan worden toegevoegd als addendum op NOVI

MRE: onderdeel van zowel NOVEX de Peel als van NOVEX Stedelijk Brabant

Ruimtelijke Puzzel Provincie Noord-Brabant

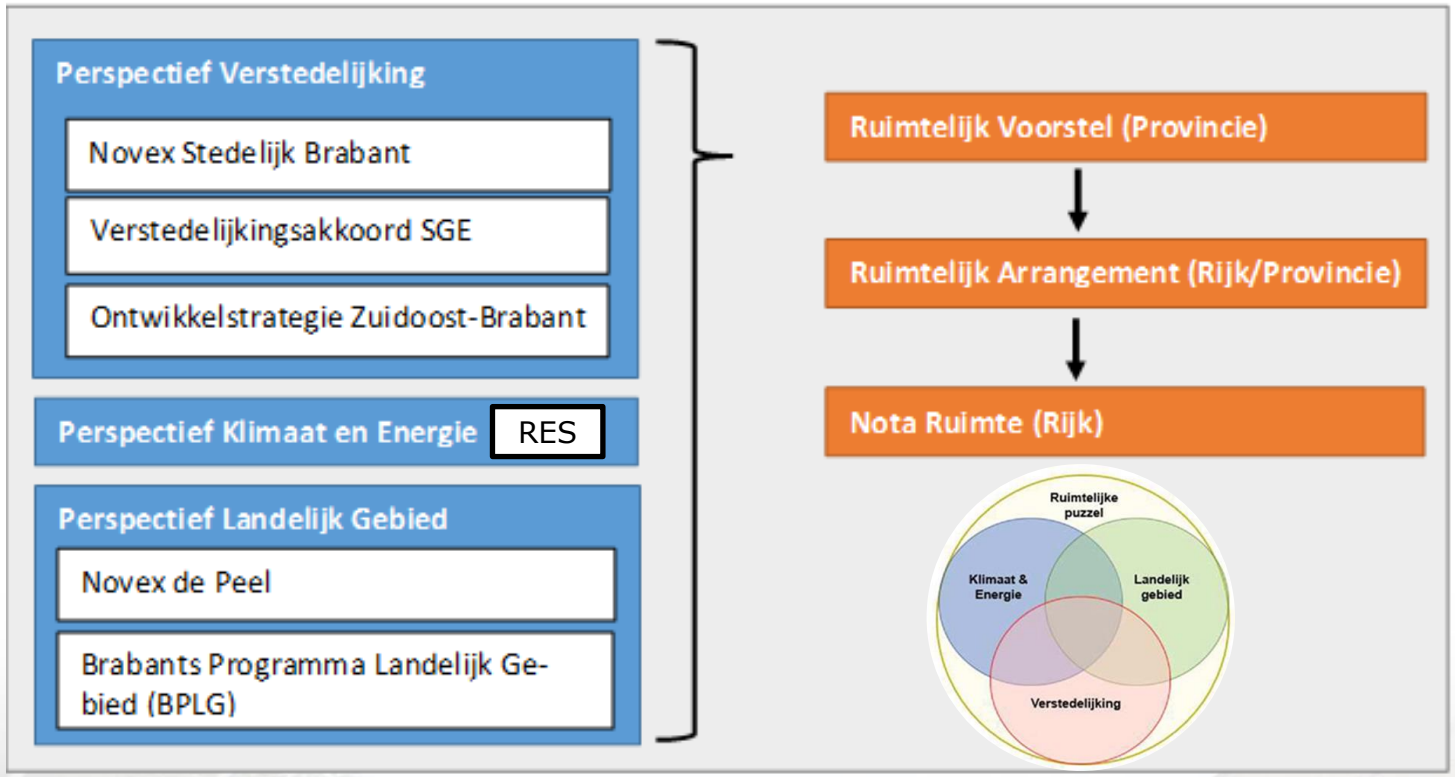

- Harde deadline Rijk (dec ‘23)
- Ruimtelijke Puzzel Provincie Noord-Brabant obv voorlopige uitkomsten gebieds**perspectieven** NOVEX en regionale ontwikkel**strategieën**
- In MRE-verband reactie gegeven op Ruimtelijk Voorstel (okt ‘23)

College Laarbeek is hooguit indirect betrokken (behalve bij RES en Ontwikkelstrategie ZOB)

Onze kritiek:

Raden zijn niet in positie gebracht

Moet worden ingevuld in vervolgtraject

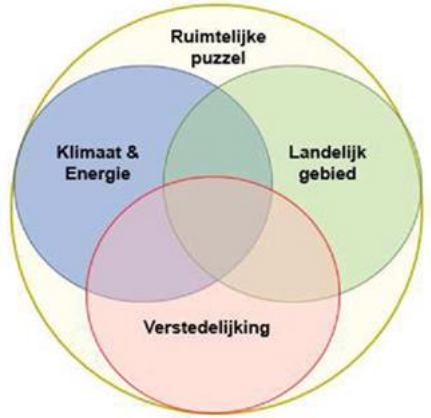

	OMGEVINGSBELEID INSTRUMENTEN	OMGEVINGSBELEID UITWERKING	LANDELIJK GEBIED	ENERGIE EN KLIMAAT	VERSTEDELIJKING
GEMEENTEN	• Omgevingsplan • Gemeentelijke omgevingsvisie				• Grote Oogst • Stedelijke transformaties
REGIO	• Gebiedsprogramma **Uitvoerings-programma Peel** **Ontwikkel-strategie MRE**	• Regionale omgevingsagenda **= Omgevings-agenda MRE** **Ontwikkelstrategie De Peel**	• GGA's groen-blauw • Gebiedsplan Wsn • Ontwikkelperspectief de Peel NOVEX	**Uitvoeringsagenda Brabantse Peel** • RES/REKS • CES	**Economische agenda Peel** • Woondeals • Ontwikkelperspectief per stedelijke regio NOVEX
PROVINCIE	• Beleidskader leefomgeving • Brabantse omgevingsvisie	• Ruimtelijk voorstel en arrangement	• BPLG • Brabantse ontwikkel-aanpak stikstof	• Provinciale MIEK	• Beleidskader wonen en werken • Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant
RIJK	• Nationale omgevingsvisie • Nota ruimte		• o.a. NPLG,IRM, Programma Natuur	• o.a. Programma energiehoofdstructuur, Nationaal plan energiesysteem, MIEK	• o.a. MIRT, Programma Wonen

Dorpenstrategie
Zachte plannen
HOV knooppunten
RBT

R

R

Vastgesteld
Ligt nu voor (1 geheel)
Vervolg

R **Raad aan zet**

Inhoud

Vastgestelde opgaven Brainport / MRE

Samenwerkingsakkoord MRE 2023-2026:

- Duurzame schaalsprong Brainport: we werken met extra aandacht en inzet aan oplossingen op het gebied van verstedelijking en mobiliteit.
- Nieuwe balans in het landelijk gebied: we versterken de ruimtelijke en ecologische kwaliteiten in het landelijk gebied en de verbinding tussen landelijk en stedelijk gebied.

- 5 Hoofdopgaven

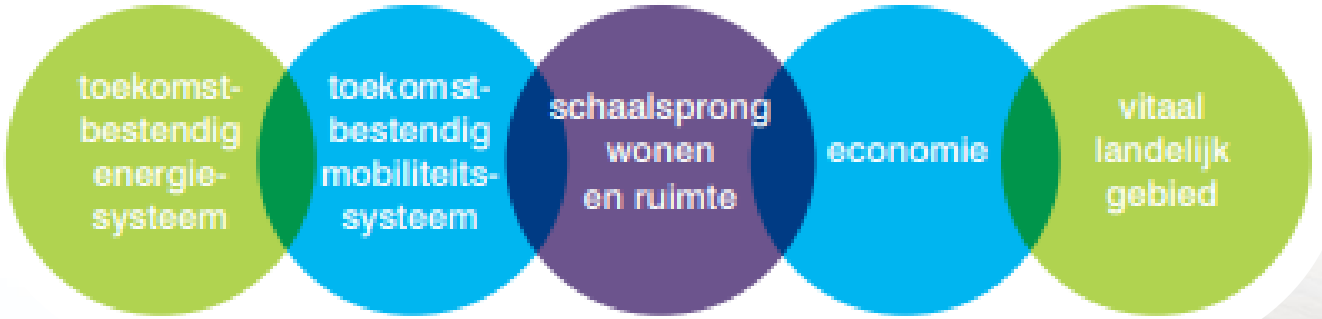

Hoofdopgaven bepalend voor bestuurlijke en ambtelijke overlegstructuur binnen MRE (gespiegeld op subregionaal niveau binnen De Peel)

Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant (MRE, juli '23)

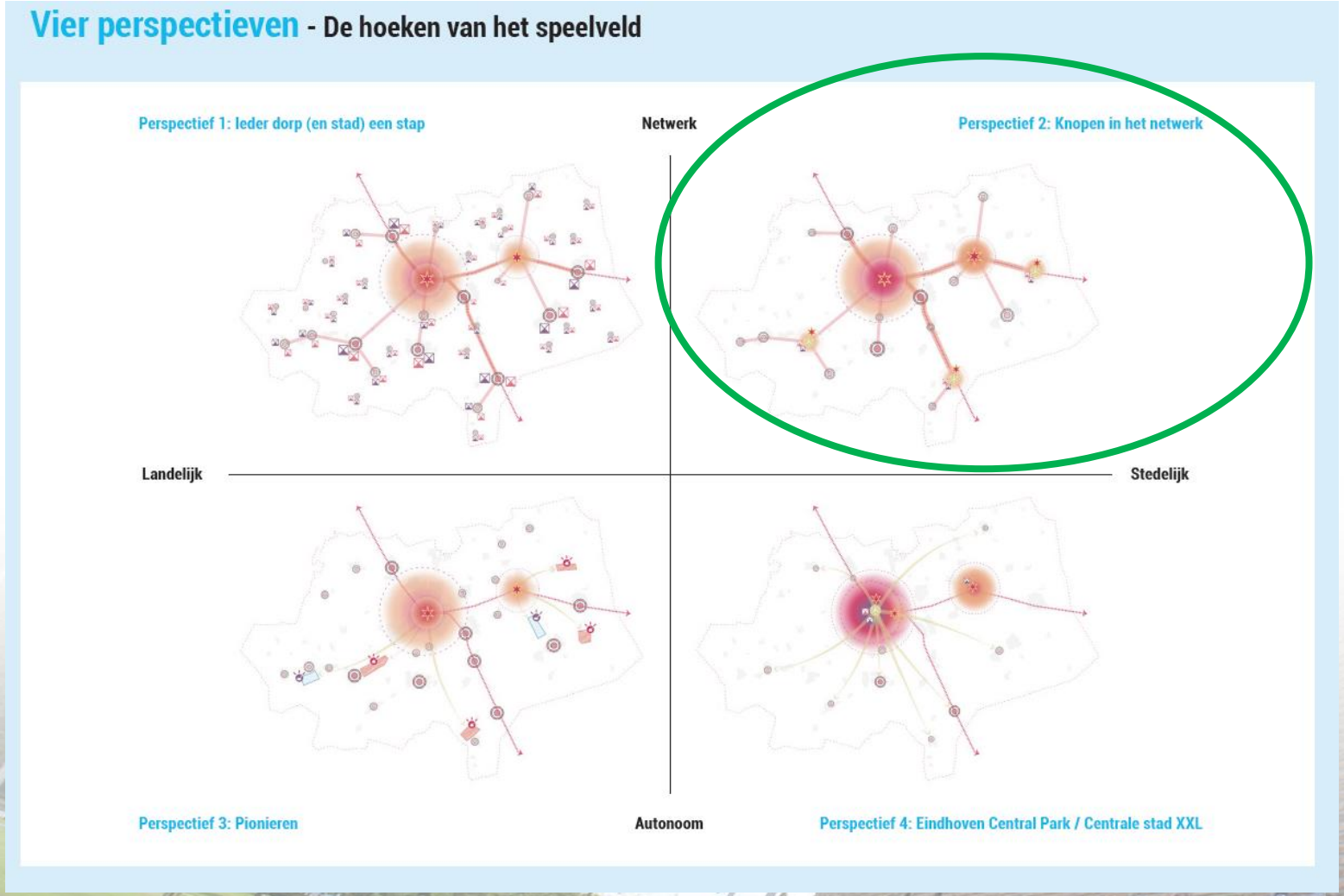

Brainport =
Daily Urban System

Keuze voor ontwikkeling (en schaalsprong) langs **netwerk van knopen en hubs** met gelaagdheid in plaatswaarde en/of mobiliteitswaarde

Strategie bevat set van kaders voor vervolg (ontwikkelprincipes)

Ontwikkelprincipes MRE

1. Bodem, water, natuur, en landschap als leidend principe
2. Woningbouw als hefboom voor vitale kernen en dorpen
   + 10-15% (inbreiding / transformatie) i.v.m. verdunning
3. Subregionale knopen vergroten de netwerkkracht van de regio
   Creëren van **plaatswaarde**: nieuwe woon- en werkmilieus die goed zijn aangesloten op het stedelijk gebied
4. Een internationale toppositie voor de Brainport vraagt om een kwalitatieve agenda voor werklocaties
5. (H)OV en fiets als mobiliteitsdragers voor de regio; auto-infrastructuur is aanvullend.
   - Realisatie robuuste randen, bundelroutes en inprikkers
   - Onderzoek toekomstbestendige OV-assen en (snel)fietsroutes
   - Uitwerking in multimodale mobiliteitspakketten

Raad: invloed op vervolgproces (binnen bovenstaande kaders)

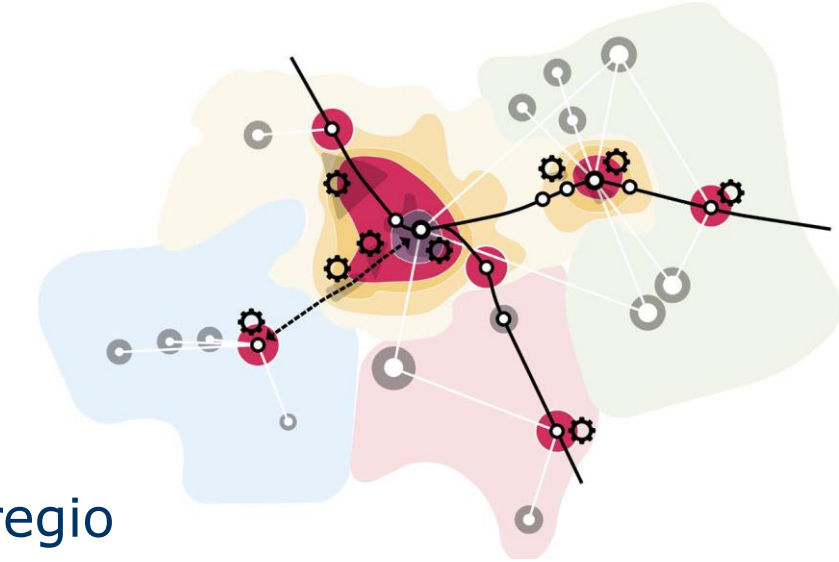

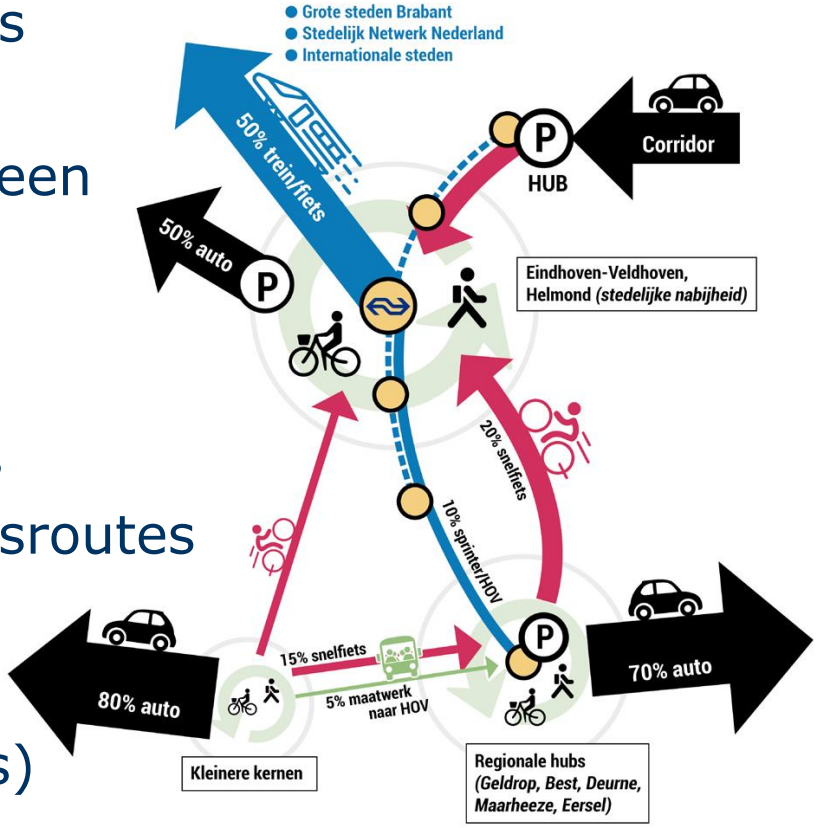

Ontwikkelperspectief NOVEX Stedelijk Brabant

- Ontwikkelprincipes sluiten aan op Ontwikkelstrategie ZOB (MRE) en De Peel
- Focus op stedelijke opgaven
- Hoog abstractieniveau

Ons belang: schaalsprong
& verbinding binnen
Daily Urban System

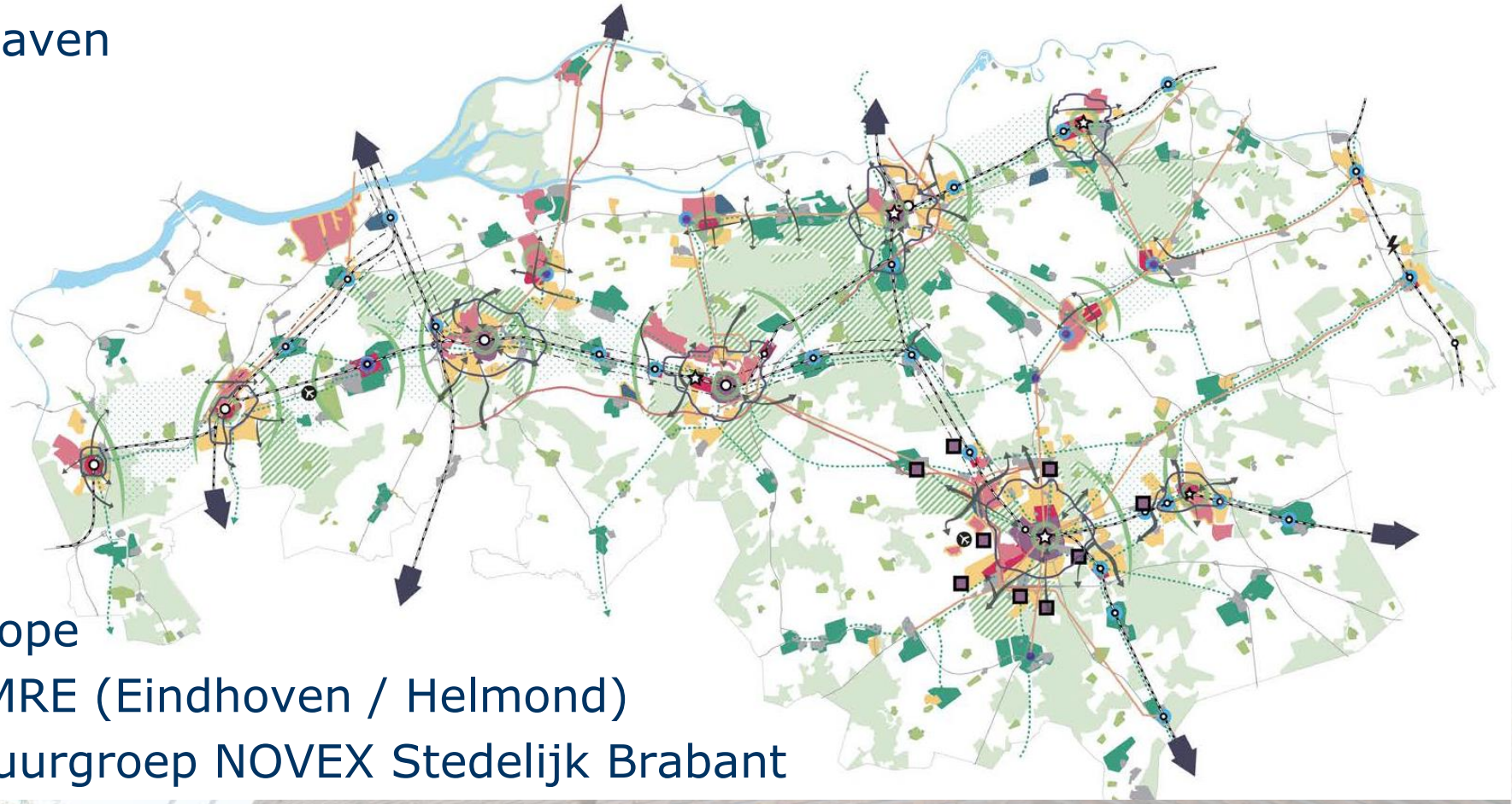

- Laarbeek valt buiten scope
- indirect betrokken via MRE (Eindhoven / Helmond)
- Besluitvorming door Stuurgroep NOVEX Stedelijk Brabant
- Vervolg in MIRT

Ontwikkelprincipes NOVEX Stedelijk Brabant

1. Bodem en watersysteem als basis voor de verstedelijking
2. Landschap en natuur groeien mee met verstedelijking
3. Nieuwe woningen versterken bestaande stad en dorp
4. Mobiliteitstransitie maatwerk voor stad en dorp
5. Kwalitatieve werkgebieden als randvoorwaarde voor een circulaire economie

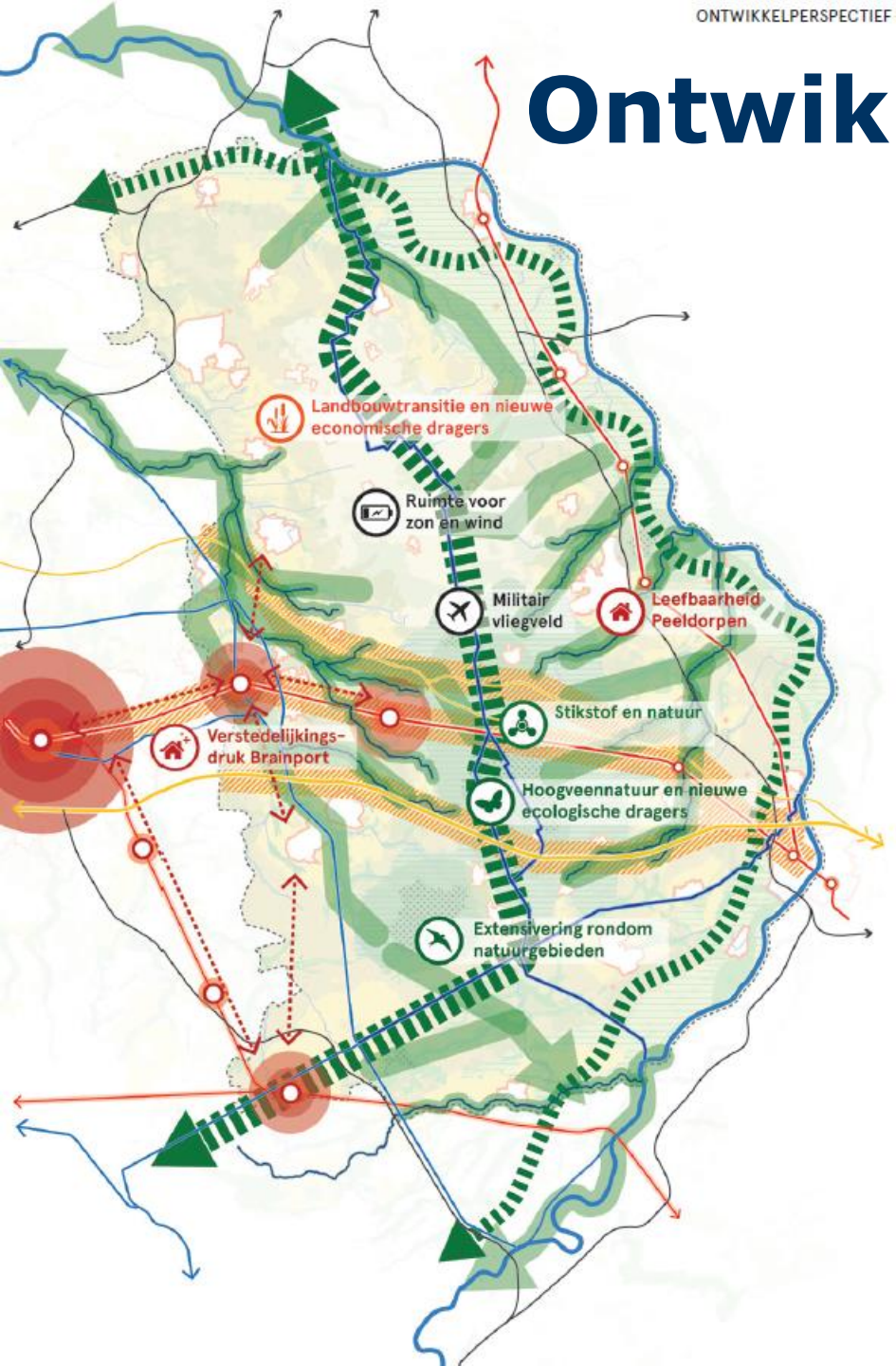

Ontwikkelperspectief NOVEX De Peel

Sluit aan op Ontwikkelstrategie De Peel (jan ‘22)
Laarbeek indirect betrokken (via IGA Peel & MRE)

Highlights:

- Vernatting en opvang Schaalsprong
- Versterken groene, blauwe en rode structuren
- Spanningsveld: bijv heropening vliegveld

Uitwerking / vervolgproces

- Relatie met BPLG en rijksbeleid (o.a. Stikstof): kip-ei
- 1 reactie vanuit IGA De Peel aan Stuurgroep
- Openbaar na besluit Stuurgroep 14-12
- Verbinding met lokale trajecten en beleidskeuzes
- Vervolg in uitwerkingsovereenkomsten

Ontwikkelprincipes NOVEX De Peel

1. Het water- en bodemsysteem leidend (vernatting)
2. De Natuurlijke Peel wordt versterkt (groene legenda
3. Volop ruimte voor de Ondernemende Peel (gele legenda)
4. Verschuiven naar nieuwe economie (connectie tussen Brainport en Greenport)
5. De streek is aantrekkelijk om te wonen en te beleven (rode legenda)
6. Opvang verstedelijkingsdruk Brainport
7. Ruimte voor energie
8. Ruimte voor klimaatadaptatie
9. Zuinig op cultuurhistorie en landschapselementen
10. Aandacht voor minder zichtbare waarden (stilte, donker)
11. Voorkomen risico’s verspreiding dierziekten
12. Heropenen militair vliegveld (niet)

Tijdlijn besluitvorming voor ruimtelijk voorstel en perspectieven

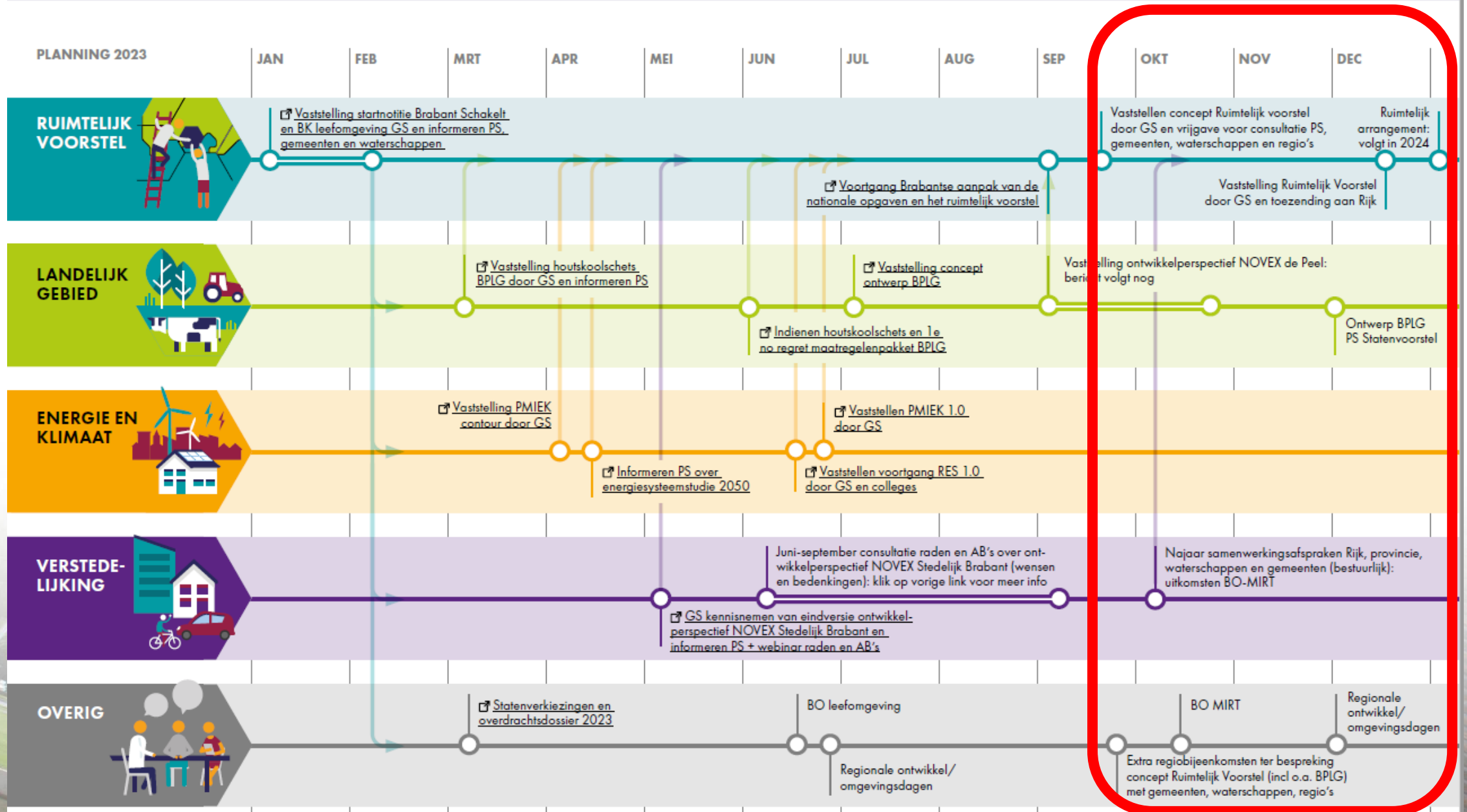

Vervolg Ruimtelijke Puzzel

Hoe verder met Ruimtelijke Puzzel?

- Deadline indienen (provinciale) **ruimtelijke voorstellen**: kerst 2023

Vorming nieuw kabinet:

- Wat blijft er overeind van NOVI principes (financieel & inhoudelijk)?
- Welke (nieuwe) harde kaders worden van rijkswege neergelegd (Nota Ruimte)?
- BO MIRT?

Ruimtelijke arrangementen:

➢ (sub)regio's zelf aan zet voor **gebiedsuitwerking**

NB lokale autonomie ruimtelijk beleid

Vervolg Ontwikkelstrategie MRE

Ontwikkelstrategie = set van afspraken waarbinnen straks uitwerking gaat plaatsvinden

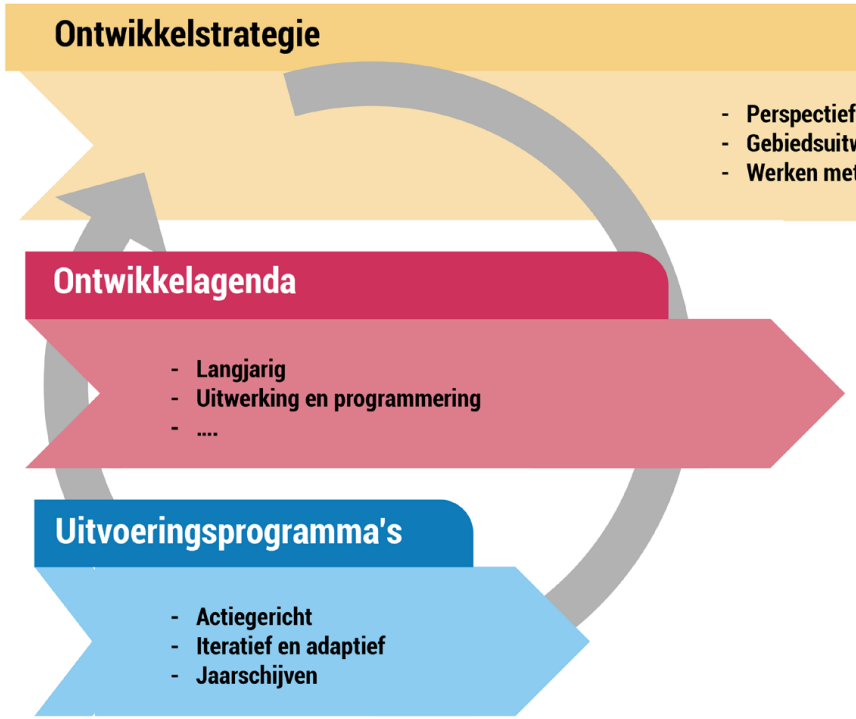

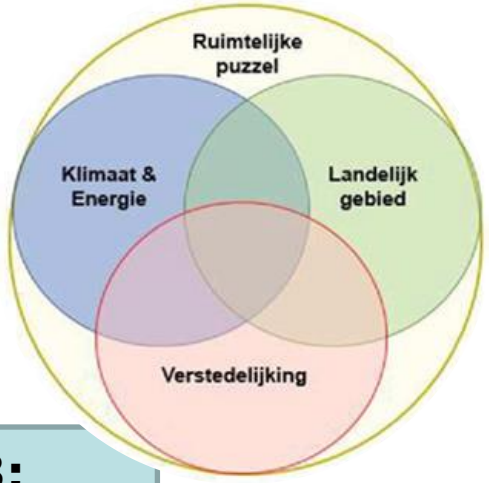

Opdracht Omgevingsdag juli '23:

Gebiedsuitwerking op subregionaal niveau:

- dorpenstrategie,
- woningbouwplannen
- HOV knooppunten
- RBT

MRE: mobiliteitspakketten

B&W: Besluit over vervolgproces: Omgevingsdag dec '23

Raad: Zienswijzen indienen op Ontwikkelstrategie ZOB?

- Gebiedsuitwerking via IGA Peel
- **Betrokkenheid raden:** peeldagen?

Uitwerking ‘lonkende perspectieven’ vraagt om stevige keuzes

- Woningbouw:
  - Ambities vs ontwikkeluitgangspunten
  - Realiteitsgehalte aannames schaalsprong (m.n. inbreiding)
- Mobiliteit:
  - Maatregelenpakketten OV infrastructuur
  - Automobiliteit: robuuste randen, bundelroutes & inprikkers
- Aannames t.a.v. economische groei; kwaliteit & maakbaarheid
- Transformatieopgave landelijk gebied
- Energie & klimaat

➢ Uitgangspunten lijken te passen bij ambities Laarbeek, maar blijft dat zo?

➢ Verbinding tussen Ontwikkelstrategie en (lopende) gebiedsprocessen

➢ Rol en betrokkenheid raden bij uitwerking Ontwikkelstrategie (n.t.b.)

Afkortingen en meer informatie

Afko's landelijke programmas

NOVI:	Nationale Omgevings Visie
NOVEX:	Nationale Omgevingsvisie Extra, gebiedsgericht perspectief dat als addendum kan worden toegevoegd aan de NOVI
Nota Ruimte:	Nog op te stellen Omgevingsplan op nationaal niveau (Obv NOVI, provinciale Ruimtelijke Arrangementen, thematische beleidskaders en NOVEX)
Ruimtelijk Arrangement:	Akkoord Rijk - Provincie over inhoud en instrumenten
NPLG:	Nationaal Programma Landelijk Gebied
IRM:	Integraal Rivier Management
MIEK:	Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
MIRT:	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport

Zie ook: www.denationaleomgevingsvisie.nl en www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening-en-gebiedsontwikkeling/beleid-ruimtelijke-ordening

Afko’s decentrale programmas

BPLG:	Brabants Programma Landelijk Gebied
PMIEK:	Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
RES /REKS:	Regionale Energie (& Klimaat) Strategie
CES:	Cluster Energie Strategie (voor bijv. industriële clusters)
GGA:	GebiedsGerichte Aanpak (binnen NPLG)
BK Leefomgeving:	BeleidsKader Leefomgeving (GS)
RBT:	Regionaal Bedrijventerrein
IOV:	Interim Omgevings Verordening
BOS:	Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof

Meer info

- Alle provinciale programma’s en beleidskaders: zie deze link
- Routekaart Ruimtelijk Voorstel Noord-Brabant

Overig

AO:	Ambtelijk Overleg
BO:	Bestuurlijk Overleg
Wsn:	Waterschappen
ZOB:	Zuidoost-Brabant (21 gemeenten binnen Metropoolregio Eindhoven - MRE)
SGE:	Stedelijk Gebied Eindhoven
NNB:	Natuur Netwerk Brabant
Tover:	Themaoverleg Verkeer (MRE)
IGA:	Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg (de Peel)

Meer over Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant en subregio Peel:

- www.metropoolregioeindhoven.nl/thema-s/omgevingsagenda
- download Omgevingsagenda
- RIB Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant
- Ontwikkelstrategie De Peel en sheets